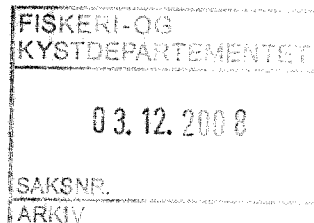

DET KONGELIGE
OLJE- OG ENERGIDEPARTEMENT

Fiskeri- og kystdepartementet
Postboks 8005 Dep
OSLO

Deres ref
08/01140

Vår ref
08/01118-4

Dato
28.11.2008

NOU 2007:13 Den nye sameretten og NOU 2008:5 Retten til å fiske i havet utenfor Finnmark - Samordning av høringen

OED har ikke merknader til NOU 2008:5 *Retten til å fiske i havet utenfor Finnmark*”
OED viser til at FKD i høringsbrevet ber høringsinstansene om også å avgi evt. merknader til kap. 22 i NOU 2007:13 *Den nye sameretten*. OED oppfatter at dette gjelder kun de spørsmål i NOU 2007:13 kap 22 som har betydning for vurderingen av NOU 2008:5 og forslagene som her fremmes.

Med dette utgangspunkt vil OED i denne høringen generelt bemerke følgende til NOU 2007: 13, kap 22:

I kap 22 omtales bl.a. utvalgets forslag til ny lov om saksbehandling og konsultasjoner ved tiltak som kan få virkning for naturgrunnet i tradisjonelle samiske områder. OED er skeptiske til dette forslaget fra utvalget. I henhold til gjeldende rett har staten eiendomsretten til undersjøiske petroleumforekomster og eksklusiv rett til ressursforvaltningen, jf. petroleumsløven § 1 – 1. Petroleumsløven § 1 – 2 slår fast at petroleumssressursene skal forvaltes slik at de kommer hele samfunnet til gode. Petroleumsløven legger opp til brede utrednings- og høringsprosesser knyttet til sentral beslutninger iht. løven, herunder åpning av områder for petroleumsvirksomhet, utlysning og tildeling av utvinningstillatelser, behandling av søknader om utbygging av forekomster, etc. Videre foreligger det i dag allerede en særskilt avtale om prosedyrer for konsultasjoner mellom statlige myndigheter og Sametinget av 11. mai 2005, som iht. kgl. res. 1. juli 2005 skal gjelde for hele statsforvaltningen. På grunnlag av denne prosedyren konsulterer Olje- og energidepartementet Sametinget i saker som vil kunne påvirke samiske interesser direkte.

Etter OEDs oppfatning oppfyller de eksisterende konsultasjonsprosedyrer Norges folkerettslige forpliktelser. OED kan på denne bakgrunn ikke se at det forligger verken behov eller folkerettslige forpliktelser som tilsier at det bør etableres ytterligere regulering av saksbehandling og konsultasjon knyttet til beslutninger relatert til petroleumsvirksomheten ut over det som følger av det gjeldende regelverket for denne virksomheten.

Til orientering vedlegges OEDs brev til Arbeids- og inkluderingsdepartementet 21. november d.å. vedr. utkast til Nordisk Samekonvensjon.

Ved AIDs høring av utkast til nordisk samekonvensjon oversendte OED i brev av 21. november 2008 en rekke merknader. Blant disse var merknad om at utkastets artikkel 16 og 36 går for langt i retning av å gi samene vetorett ved utnyttelse av naturressurser. NOU 2007: 13 kapittel 22.3.6.4. omhandler forholdet mellom utnyttelse av naturressurser og andre inngrep i fjorder og kystfarvann på den ene side og samisk fiske og annen bruk av fjordene og kystfarvannet på den andre side. Utvalget behandler her betydningen av artikkel 36 i forhold til ressurser i saltvann.

Olje- og energidepartementet finner grunn til å innta merknaden til høringen av samekonvensjonen artikkel 36 og 16 i sin helhet. Referansene til "arbeidsgruppen" i merknaden er til en gruppe bestående av medlemmer fra Sametinget og departementene som avleverte en rapport 3. oktober 2007 om det rettslige innholdet i konvensjonsutkastet:

"Det vises til Olje- og energidepartementets Tilleggsuttalelse – innstilling om nordisk samekonvensjon av 12. juni 2006. Olje- og energidepartementet kommenterte der rekkevidden av ordlyden i utkastets art. 16 og 36. Ordlyden gir uttrykk for at Sametinget skal kunne ha vetorett ved enkelttiltak innenfor Olje- og energidepartementets fagområde, som for eksempel fremføring av kraftledninger eller utbygging av vindkraftanlegg.

Olje- og energidepartementet legger til grunn at kravet om Sametingets samtykke i disse tilfellene må tolkes i lys av konsultasjonsplikten som følger av utkastets artikkel 16, første ledd, jf. også ILO-konvensjon nr. 169 og Avtale om Prosedyrer for konsultasjoner mellom statlige myndigheter og Sametinget av 11. mai 2005 (Avtale om konsultasjoner). Olje- og energidepartementet legger til grunn at dersom disse har blitt fulgt, vil det ha formodningen mot seg at et tiltak – selv om Sametinget ikke samtykker til dette – "i betydelig grad kan skade de grunnleggende vilkår for samisk kultur, samiske næringer eller samisk samfunnsliv", jf. utkastet art. 16 andre ledd.

Arbeidsgruppen konkluderer med at Sametinget ikke vil ha myndighet til å stoppe tiltak med hjemmel i utkastets art. 16 første ledd, men sier intet om retten til å stoppe tiltak med hjemmel i vetoretten art. 16 andre ledd.

Ut fra prinsippet om at spesiallov går foran generelle regler, vil Olje- og energidepartementet fremheve at myndighetsvedtak etter sektorlovgivning, og som fattes etter at plikten til konsultasjon etter utkastets art. 16 første ledd lojalt har blitt overholdt, ikke vil kunne anses ugyldig som følge av et veto fra Sametinget med hjemmel i utkastets art. 16 andre ledd. Sametinget vil dermed etter Olje- og energidepartementets syn ikke ha rett til å stoppe bestemte tiltak med hjemmel i utkastets art. 16 andre ledd.

Olje- og energidepartementet mener denne rettsoppfatning støttes av at verken Arbeidsgruppens rapport eller notatet om konsekvensvurderinger nevner noe om konsekvensene av en eventuell vetorett.

Olje- og energidepartementet mener det er nødvendig at det syn som her er redegjort for, må kommuniseres tydelig både i konvensjonsteksten, i notat om økonomiske konsekvenser av utkastet, samt i kommentarene til utkastet til konvensjon.

Med hilsen

Håkon Johnsen (e.f.)
underdirektør

Gunn Åse Kyrvestad
seniorkonsulent